

УДК 725.8:004:796.01

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-1-23>**Олександра КАЧМАР,***orcid.org/0000-0002-2002-4603**доктор філософських наук,
професор кафедри управління соціокультурною діяльністю,
шоу-бізнесу та івентменеджменту**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) oleksandra.kachmar@pnu.edu.ua***Володимир ФЕДОРАК,***orcid.org/0009-0000-6928-170X**кандидат історичних наук,
директор**Навчально-наукового інституту мистецтв,
доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю,
шоу-бізнесу та івентменеджменту**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) volodymyr.fedorak@pnu.edu.ua***Наталія ШОТУРМА,***orcid.org/0000-0003-4312-4217**кандидат політичних наук,
доцент кафедри журналістики**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) nataliia.shoturma@pnu.edu.ua*

УПРАВЛІННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИМИ ІННОВАЦІЯМИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ МЕДІА ТА ФІЛОСОФІЇ КУЛЬТУРИ

Управління соціокультурними інноваціями є важливою та актуальною проблемою сучасного суспільства, яке перебуває під впливом глобалізації, цифровізації та швидкого розвитку медіатехнологій. Медіа відіграють не лише роль засобу комунікації, а й функціонують як інструмент поширення, трансформації та адаптації культурних форм, що створює нові виклики для управління соціокультурними процесами.

Метою дослідження є вивчення ролі медіа в поширенні соціокультурних інновацій та аналіз впливу філософії культури на управління цими процесами.

У роботі використано методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення для обґрунтування сучасних підходів до ефективного впровадження інновацій у соціокультурний простір.

Визначено, що медіа відіграють ключову роль у формуванні нових культурних практик, сприяючи глобальному поширенню інновацій та їх адаптації до різноманітних локальних умов. Медіаплатформи завдяки інтерактивним можливостям надають змогу широкій аудиторії активно брати участь у виробництві та споживанні культурного контенту, що стимулює швидке впровадження нових форм соціокультурної взаємодії. Філософія культури надає теоретичну основу для розуміння змін, що відбуваються під впливом нових технологій та культурних практик, дозволяючи враховувати соціальні, етичні та культурні аспекти управління інноваційними процесами.

Висновки дослідження підкреслюють необхідність інтеграції медіатехнологій у процеси управління соціокультурними інноваціями для гармонізації культурних процесів, збереження національної ідентичності та підтримки стійкого розвитку суспільства. Перспективи подальших досліджень включають глибший аналіз впливу таких технологій, як штучний інтелект, доповнена реальність і блокчейн, на розвиток соціокультурних інновацій, а також розроблення моделей управління, що враховують специфіку сучасних медіасередовищ. Це сприятиме створенню ефективних стратегій впровадження культурних новацій, адаптованих до умов глобалізації, цифрових трансформацій та соціальних змін, забезпечуючи інклюзивність і стійкість культурного розвитку в умовах постійних глобальних викликів.

Ключові слова: культурна ідентичність, медіа, соціальні трансформації, медіатехнології, інноваційні практики.

Oleksandra KACHMAR,

orcid.org/0000-0002-2002-4603

Doctor of Philosophy Science,

Professor at the Department of Management of Socio-Cultural Activities,

Show Business and Event Management

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

(Ivano-Frankivsk, Ukraine) oleksandra.kachmar@pnu.edu.ua

Volodymyr FEDORAK,

orcid.org/0009-0000-6928-170X

Candidate of Historical Sciences,

Director

Educational and Scientific Institute of Arts,

Associate Professor at the Department of Management of Socio-Cultural Activities,

Show Business and Event Management

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

(Ivano-Frankivsk, Ukraine) volodymyr.fedorak@pnu.edu.ua

Nataliia SHOTURMA,

orcid.org/0000-0003-4312-4217

Candidate of Political Sciences,

Associate Professor at the Department of Journalism

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

(Ivano-Frankivsk, Ukraine) nataliia.shoturma@pnu.edu.ua

MANAGEMENT OF SOCIOCULTURAL INNOVATIONS THROUGH THE LENS OF MEDIA AND THE PHILOSOPHY OF CULTURE

The management of socio-cultural innovations is an important and urgent problem of modern society, which is under the influence of globalisation, digitalisation and the rapid development of media technologies. The media not only play the role of a means of communication, but also function as a tool for the dissemination, transformation and adaptation of cultural forms, which creates new challenges for the management of socio-cultural processes.

The purpose of the study is to examine the role of media in the spread of socio-cultural innovations and to analyse the impact of cultural philosophy on the management of these processes.

The paper uses the methods of analysis, synthesis, comparison and generalisation to substantiate modern approaches to the effective implementation of innovations in the socio-cultural space.

It is determined that the media play a key role in shaping new cultural practices, facilitating the global spread of innovations and their adaptation to various local conditions. Media platforms, thanks to their interactive capabilities, allow a wide audience to actively participate in the production and consumption of cultural content, which stimulates the rapid introduction of new forms of socio-cultural interaction. The philosophy of culture provides a theoretical basis for understanding the changes that occur under the influence of new technologies and cultural practices, allowing to take into account the social, ethical and cultural aspects of managing innovation processes.

The findings of the study emphasise the need to integrate media technologies into the processes of managing socio-cultural innovations to harmonise cultural processes, preserve national identity and support sustainable development of society. Prospects for further research include a deeper analysis of the impact of technologies such as artificial intelligence, augmented reality and blockchain on the development of socio-cultural innovations, as well as the development of management models that take into account the specifics of modern media environments. This will contribute to the creation of effective strategies for the implementation of cultural innovations adapted to the conditions of globalisation, digital transformation and social change, ensuring inclusiveness and sustainability of cultural development in the face of constant global challenges.

Key words: *cultural identity, media, social transformations, media technologies, innovative practices.*

Постановка проблеми. Управління соціокультурними інноваціями є складною проблемою сучасного суспільства, яке зазнає впливу глобалізації та стрімкого розвитку медіа. Інновації в культурному просторі впливають на формування нових соціальних ідентичностей та моделей взаємодії, що вимагає нових підходів до їх управління.

Медіа виступають не тільки засобом комунікації, але й інструментом поширення та трансформації культурних форм. Водночас філософія культури надає теоретичну основу для осмислення цих процесів, допомагаючи зрозуміти глибинні зміни, що впливають на соціальні цінності та культурні практики. Ефективне управління соціокультур-

ними інноваціями є важливим для гармонізації культурних процесів та підтримки стійкого розвитку суспільства, що робить це завдання актуальним як у науковому, так і в практичному контексті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Управління соціокультурними інноваціями через призму медіа та філософії культури охоплює різні аспекти розвитку суспільства, зокрема важливість медіа та інновацій у культурних процесах. М. Бріль (Бріль, 2018) та Н. Максимовська (Максимовська, 2022) підкреслюють роль менеджерів та креативних технологій у розвитку соціокультурної сфери. Їхні праці акцентують на необхідності інновацій для ефективного управління культурними процесами. Н. Рідей та співавтори (Рідей та ін., 2021) досліджують державне управління соціокультурними організаціями, зосереджуючись на впливі інновацій на освіту та науку. Подібні теми розглядає і С. Рибкіна (Рибкіна, 2024), яка аналізує роль освіти в управлінні соціокультурним середовищем через медіа.

Г. Пальчевич та Г. Козинець (Пальчевич, Козинець, 2019) і Грицайко А. (Грицайко, 2019) зосередили увагу на ролі інтелектуального капіталу та управлінських механізмів у контексті технологічних інновацій і соціокультурних змін. Вони підкреслюють значення управління інноваціями для розвитку культурного потенціалу країни. Н. Шуст і Н. Філик (Шуст, Філик, 2019) розглядають інновації в освіті як важливий аспект соціокультурної трансформації, а Л. Осадча (Осадча, 2020) звертає увагу на культурну модернізацію як ключовий елемент інноваційного процесу.

М. Нестерова, Л. Атнажева та А. Заможський (Нестерова та ін., 2023) досліджують соціальні інновації у співпраці університетів та громад, наголошуючи на важливості медіа для цього процесу, тоді як Ю. Осевська (Осевська, 2022) розглядає культурну спадщину як фактор соціокультурного розвитку, що також підтримується медіа.

М. Лаунсбері та співавтори (Lounsbury et al., 2021) підкреслюють важливість інновацій у культурі й підприємстві, акцентуючи на ролі медіа в цих процесах, а Х. Бімані, А.-Л. Меншон і П.-Ж. Барлаг'є (Bhimani et al., 2019) аналізують значення соціальних медіа для інновацій. П. Енсісо (Enciso, 2020) розширює погляд на соціокультурні інновації через історичну перспективу, зокрема роль медіа у філософському переосмисленні культурних процесів.

Аналіз праці І. Страшко (Strashko, 2016) демонструє, як сучасні освітні платформи, як-от iTunes University, можуть задовольняти індивідуальні освітні потреби, розширюючи можливості для

філософського й культурного розвитку через інноваційні медіаформати.

Таким чином, науковці одностайні в оцінці важливості інновацій та медіа як рушіїв сучасного соціокультурного розвитку, підкреслюючи їх вплив на різні аспекти управління культурними змінами.

Незважаючи на значну кількість досліджень, залишаються відкритими питання щодо ролі медіа як засобу поширення і трансформації соціокультурних інновацій, оцінювання впливу культурної філософії на осмислення та управління інноваційними процесами, а також обґрунтування методів інтеграції різних культурних практик з урахуванням сучасних медіатехнологій.

Метою статті є дослідження управління соціокультурними інноваціями через призму медіа та філософії культури, а також визначення основних підходів до ефективного впровадження інновацій у сучасний соціокультурний простір.

Завдання статті включають:

- 1) Аналіз ролі медіа як інструменту поширення та трансформації соціокультурних інновацій;
- 2) Визначення впливу філософії культури на осмислення та управління інноваційними процесами;
- 3) Обґрунтування підходів до інтеграції різних культурних практик з урахуванням сучасних медіатехнологій;
- 4) Розроблення рекомендацій щодо ефективного управління соціокультурними інноваціями в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу. Медіа виступають ключовим інструментом у процесі поширення і трансформації соціокультурних інновацій, забезпечуючи швидке та масштабне поширення нових ідей, культурних практик і соціальних норм. Завдяки своїй здатності охоплювати глобальну аудиторію медіа не лише передають інформацію, але й формують нові соціокультурні коди, впливаючи на спосіб, в який суспільство сприймає та адаптує інновації. Сучасні цифрові платформи дозволяють людям активно брати участь у виробництві та споживанні культурних продуктів, що призводить до більш швидкого впровадження нових форм соціокультурної взаємодії (Байда, 2024). Це також сприяє утворенню нових типів ідентичностей, оскільки індивіди та спільноти можуть створювати власні наративи та розширювати можливості для культурного самовираження.

Медіа діють не лише як засіб передачі інновацій, але й як активний учасник процесу їх творення. Завдяки інтерактивним можливостям сучасних платформ нові культурні практики та

інноваційні ідеї стають доступними для широкої аудиторії в режимі реального часу, що підвищує швидкість їх впровадження. Важливим є також те, що медіа допомагають інтегрувати різноманітні культурні контексти, стираючи кордони між локальними та глобальними культурними просторами. Цей процес відкриває можливості для взаємозбагачення культур та адаптації інновацій до різних соціокультурних середовищ. Вплив медіа на поширення соціокультурних інновацій узагальнено в табл. 1.

Медіа виступають потужним інструментом для глобального поширення соціокультурних інновацій, які мають важливе суспільне значення. Наприклад, ініціатива ООН «Цілі сталого розвитку» стала відомою у всьому світі завдяки інформаційним кампаніям, які поширювались через традиційні медіа та соціальні платформи, як-от YouTube та Facebook (Цілі сталого розвитку, 2015). Важливість цієї ініціативи полягає в тому, що вона охоплює питання рівності, екологічної стійкості та боротьби з бідністю. Через медіа створюються можливості для залучення широкої аудиторії, що стимулює як громадськість, так і державні структури до впровадження цих цілей на місцевому рівні. Ще один важливий приклад – кампанія HeForShe, ініційована ООН для боротьби з насиль-

ством щодо жінок (HeForShe, 2024). Ця кампанія успішно адаптувалася до різних культурних контекстів завдяки медіа. Наприклад, у країнах з високим рівнем патріархальних норм, як-от Індія, кампанія набула форми громадських обговорень і освітніх заходів, організованих через медіа. Медіа-платформи допомагають розширити охоплення та забезпечують інклюзивність, адаптуючи загальнолюдські ідеї до специфіки кожного регіону.

Екологічна свідомість також активно поширюється через медіа, створюючи нові культурні практики серед громадян. Наприклад, через такі міжнародні інформаційні платформи, як BBC, активно висвітлюються проблеми змін клімату, що створює умови для загальносвітового громадського обговорення та спонукає до впровадження екологічних рішень на рівні політики. Медіа відіграють ключову роль у зміні суспільних норм, сприяючи формуванню нових способів взаємодії з навколишнім середовищем та підвищуючи громадську свідомість щодо проблем екології. Процес поширення соціокультурних інновацій через медіа представлено на рис. 1.

Однією з ключових характеристик сучасних умов є надзвичайна швидкість і масштаб розповсюдження інформації завдяки цифровим технологіям. Сьогодні соціальні мережі надають мож-

Таблиця 1

Вплив медіа на поширення соціокультурних інновацій

Аспект впливу	Опис процесу	Приклад впливу
Глобальне поширення	Медіа швидко охоплюють широку аудиторію, забезпечуючи масове поширення інновацій	Поширення екологічної культури через соціальні мережі
Трансформація інновацій	Інтерактивність медіа дозволяє адаптувати інновації відповідно до культурних особливостей	Локалізація глобальних культурних трендів у різних регіонах
Створення нових культурних практик	Медіа виступають платформою для створення та популяризації нових форм культурної взаємодії	Розвиток цифрових креативних індустрій

Джерело: сформовано авторами на підставі аналізу (Біленька, 2015)

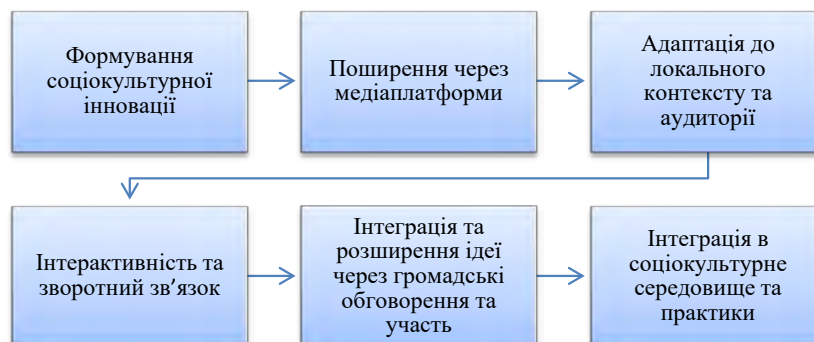

Рис. 1. Процес поширення соціокультурних інновацій через медіа

Джерело: власна розробка авторів

ливість миттєво обмінюватися інформацією з мільйонами людей у всьому світі, що раніше було недосяжним через обмеженість традиційних каналів комунікації. Завдяки інтерактивності новітніх медіа ідеї не лише передаються, але й змінюються залежно від реакції аудиторії. Це створює динамічний процес взаємодії, що дозволяє ефективніше адаптувати інновації до різних культурних середовищ.

Медіа також сприяють демократизації процесу соціальних змін, надаючи кожному можливість брати участь у громадських ініціативах, обговорювати важливі питання та створювати нові соціальні практики.

Філософія культури є важливим аспектом, що визначає осмислення та управління інноваційними процесами в сучасному суспільстві. Вона надає контекст для розуміння змін, які відбуваються в культурі внаслідок упровадження нових ідей, технологій і практик. Інновації в соціокультурній сфері є результатом взаємодії між різними факторами: соціальними, економічними, політичними та культурними (Lounsbury, 2021). Таким чином, філософія культури дозволяє глибше осмислити вплив цих чинників на сприйняття інновацій та їх успішну реалізацію.

Управління інноваційними процесами вимагає врахування етичних, соціальних і культурних аспектів, які формуються під впливом філософії культури. Інновації можуть стати каталізатором змін, якщо вони узгоджені з культурними цінностями та ідентичністю суспільства. Наприклад, упровадження нових технологій в освіті чи медіа повинно відповідати етичним стандартам, які прийняті в даній культурі, щоб забезпечити успішну інтеграцію та прийняття з боку суспільства. Вплив філософії культури на управління інноваційними процесами в різних сферах представлено в табл. 2.

У соціальній сфері впровадження програм інтеграції мігрантів у країнах Європи стало прикладом того, як культурне усвідомлення різноманіт-

ності та соціальної згуртованості може впливати на успіх нових ініціатив. Ці програми спрямовані на підтримку соціальної справедливості та рівності, вважаючи, що культурні цінності різних груп є важливими для їх інтеграції.

У технологічній сфері дебати про використання технологій стеження в США та Європі підкреслюють, як культурні норми щодо приватності та безпеки впливають на сприйняття та впровадження нових технологій. Це приклад того, як філософія культури може впливати на регуляцію технологічних інновацій (Rayman-Bacchus, Radavoi, 2020).

У сфері освіти українські школи, які впровадили гібридне навчання під час пандемії, демонструють, як філософія культури може визначити адаптацію освітніх методик до сучасних викликів. Урахування культурних особливостей навчання допомогло створити більш інклюзивну й ефективну освітню практику.

Отже, філософія культури не лише задає орієнтири для впровадження інновацій, але й розробляє стратегії, що сприяють їх ефективному інтегруванню в суспільство, враховуючи етичні, соціальні та культурні аспекти (Нестерова та ін., 2023).

Обґрунтування підходів до інтеграції різних культурних практик з урахуванням сучасних медіатехнологій передбачає визначення інноваційних стратегій, що дозволяють ефективно поєднувати різноманітні культурні моделі в цифрову епоху (Максимовська, 2022). Сучасні медіатехнології, як-от штучний інтелект, алгоритми машинного навчання, віртуальна та доповнена реальність, а також блокчейн, відіграють ключову роль у трансформації культурних процесів та створенні нових форм взаємодії між культурами.

Перший підхід полягає в інтеграції культурних практик через віртуальні платформи, що забезпечують збереження та відтворення культурної спадщини в цифровому форматі. Завдяки цифровим архівам, інтерактивним музеям та віртуальним виставкам культурні об'єкти з різних регіонів

Таблиця 2

Вплив філософії культури на управління інноваційними процесами в різних сферах

Сфера інновацій	Роль філософії культури	Приклади впливу
Соціальні інновації	Визначення етичних наслідків упровадження інновацій для суспільства	Впровадження програм з інтеграції мігрантів у європейських країнах, що базується на культурному розумінні різноманіття
Технологічні інновації	Формування культурних норм щодо використання нових технологій	Дебати щодо впровадження технологій стеження, що викликають обговорення прав на приватність у США та Європі
Освітні інновації	Адаптація освітніх методик до культурних контекстів	Використання гібридного навчання в українських школах під час пандемії COVID-19, яке враховує культурні особливості освіти

Джерело: сформовано авторами на підставі (Chirkov, 2020; Осадча, 2022, Рибкіна, 2024)

можуть бути доступними для глобальної аудиторії. Це сприяє створенню нових форматів міжкультурного діалогу, де локальні культурні традиції взаємодіють із глобальними культурними трендами. Одним із прикладів є використання 3D-сканування для відтворення артефактів та їх демонстрації через віртуальні виставки, що дозволяє інтегрувати різні культурні форми в загальний контекст.

Другий підхід базується на впровадженні алгоритмів штучного інтелекту для аналізу та взаємодії культурних практик. Наприклад, такі алгоритми дозволяють персоналізувати культурний контент для різних аудиторій на основі їхніх інтересів, мови та культурних уподобань. Платформи, що використовують штучний інтелект, можуть пропонувати користувачам контент з різних культурних сфер, сприяючи формуванню міжкультурного діалогу та створенню нових культурних форм. Одним із прикладів є персоналізовані рекомендації на стримінгових платформах, де користувачам пропонуються фільми або музика різних культур на основі їхнього попереднього вибору.

Третій підхід пов'язаний з використанням технологій блокчейн для збереження та поширення культурного контенту. Ця технологія забезпечує прозорість та децентралізацію в процесі розповсюдження інформації, що дозволяє уникати маніпуляцій з даними щодо культури. Наприклад, за допомогою блокчейн можна забезпечити прозорість авторських прав на культурні твори, що дозволяє захищати автентичність культурних об'єктів та запобігати їх комерціалізації без згоди авторів.

Четвертий підхід включає інтеграцію доповненої реальності для розвитку міжкультурного діалогу. Ця технологія дозволяє створювати інтерактивні простори, де користувачі можуть взаємодіяти з культурними об'єктами в реальному

часі. Наприклад, проекти з використанням доповненої реальності для відвідування історичних місць різних культур дозволяють користувачам з усього світу взаємодіяти з культурною спадщиною, посилюючи міжкультурне розуміння.

У сучасних умовах глобалізації управління соціокультурними інноваціями стає дедалі складнішим через декілька важливих проблем. По-перше, глобальні процеси інтеграції культур супроводжуються загрозою гомогенізації національних традицій, що призводить до втрати унікальних культурних рис. Сучасні медіа сприяють поширенню уніфікованого контенту, що часто не враховує локальну специфіку культури. По-друге, нерівний доступ до сучасних технологій і цифрових медіа поглиблює соціальні та культурні нерівності, створюючи розрив між країнами з різним рівнем технологічного розвитку. Це особливо помітно в умовах воєнних конфліктів, таких як війна в Україні, коли значні соціальні й культурні ресурси знищуються, а можливості для культурного розвитку обмежуються. Водночас зростає потреба у відновленні культурної спадщини та підтримці культурних інновацій для збереження національної ідентичності та інтеграції в глобальний культурний простір. Для розв'язання цих проблем запропоновано рекомендації, структуровані в табл. 3.

Впровадження цих рекомендацій дозволить досягти кількох важливих результатів. Передусім використання цифрових технологій для збереження культурної спадщини сприятиме її популяризації на глобальному рівні, що дозволить зберегти культурне різноманіття в умовах глобалізації. Інтерактивні платформи та цифрові архіви допоможуть створити доступ до культурних об'єктів для широкої аудиторії незалежно від географічного

Таблиця 3

Рекомендації для ефективного управління соціокультурними інноваціями в умовах глобалізації

Проблема	Рекомендація	Опис дій
Гомогенізація культур через глобалізацію	Використання цифрових технологій для збереження та популяризації культурної спадщини	Створення віртуальних музеїв, інтерактивних платформ та цифрових архівів для збереження локальних культурних особливостей
Нерівний доступ до сучасних технологій	Забезпечення доступу до цифрових медіа через державні програми та міжнародну підтримку	Розроблення програм з доступу до інтернету, навчання цифрових навичок для різних соціальних груп
Руйнування культурної спадщини через війну	Відновлення культурної діяльності та підтримка креативних індустрій у постраждалих регіонах	Фінансування проєктів для збереження культурної спадщини, підтримка місцевих митців та культурних ініціатив
Втрата людського капіталу	Освітні програми для підготовки фахівців з управління культурними інноваціями	Створення освітніх програм для підвищення кваліфікації в галузі соціокультурного управління та інновацій

Джерело: власна розробка авторів

розташування. Забезпечення доступу до сучасних технологій та медіаресурсів для всіх соціальних груп дозволить подолати цифрову нерівність, що сприятиме культурному розвитку як в Україні, так і в інших країнах, що розвиваються. Відновлення культурної діяльності в постраждалих від війни регіонах сприятиме не лише збереженню культурної ідентичності, але й поверненню до нормального соціального життя через залучення населення до творчих проєктів та ініціатив. Нарешті, освітні програми з підготовки фахівців з управління культурними інноваціями допоможуть створити нові покоління лідерів, здатних ефективно реагувати на виклики глобалізації та розвивати культурні ініціативи на міжнародному рівні.

Для впровадження ефективного управління соціокультурними інноваціями необхідно розпочати з оцінювання поточної соціокультурної ситуації в конкретному регіоні або сфері діяльності. Це включає збір даних про культурні практики, доступність технологій, рівень участі громадськості в культурних процесах, а також вивчення впливу глобальних медіа на місцеві культурні ідентичності. На основі цього аналізу формулюються пріоритети для культурного розвитку, які відповідають сучасним викликам, зокрема пов'язаним із технологічними змінами та процесами глобалізації.

Другий етап передбачає налагодження співпраці між ключовими учасниками процесу управління: державними органами, культурними інституціями, освітніми закладами, медіакомпаніями та представниками місцевих громад. Це дозволить узгодити стратегічні підходи та розробити інтегровані програми підтримки культурних ініціатив. Необхідно також забезпечити інклюзивний підхід, залучаючи до процесу прийняття рішень представників різних соціальних груп, щоб їхні потреби та інтереси було враховано.

Після цього слід розпочати впровадження програм цифрової трансформації культурних практик, орієнтованих на створення та поширення культурного контенту через сучасні медіатехнології. Це включає розроблення платформ для онлайн-музіїв, цифрових архівів, а також інструментів для інтерактивної взаємодії з аудиторією. Важливо також запровадити освітні програми для навчання цифрових навичок представників культурних інституцій, що дозволить адаптувати традиційні культурні практики до нових реалій.

Наступний етап – це моніторинг та оцінювання результатів впроваджених програм. На цьому етапі потрібно регулярно оцінювати вплив культурних інновацій на соціокультурний розвиток,

використовуючи як кількісні, так і якісні методи дослідження. Це дозволить своєчасно вносити корективи до стратегій і забезпечити їх актуальність у швидкозмінних умовах глобалізації та технологічних змін.

Очікується, що впровадження цих кроків дозволить ефективно використовувати сучасні медіатехнології для розвитку локальних культурних практик, що у свою чергу сприятиме збереженню національної ідентичності та підвищенню рівня участі громадськості в культурних процесах. Перспективи цього алгоритму полягають у можливості масштабування підходу на різні регіони та сфери культурної діяльності, забезпечуючи стійкий культурний розвиток навіть у складних соціально-політичних умовах.

Висновки. У ході дослідження встановлено, що управління соціокультурними інноваціями в умовах глобалізації зіштовхується з серйозними проблемами, пов'язаними з гомогенізацією культур, нерівним доступом до цифрових технологій, руйнуванням культурної спадщини через воєнні конфлікти та втратою людського капіталу. Водночас сучасні медіатехнології стають не лише засобом комунікації, але й важливим інструментом поширення, трансформації та збереження культурних форм у цифрову епоху. Філософія культури дає можливість осмислити ці процеси, розглядаючи їх через призму соціальних і етичних аспектів, що є важливими для інтеграції нових культурних практик у глобальний контекст.

Основні рекомендації щодо розв'язання окреслених проблем включають використання цифрових технологій для збереження культурної спадщини, забезпечення доступу до технологій для всіх соціальних груп, відновлення культурної діяльності в постраждалих від надзвичайних ситуацій регіонах та впровадження освітніх програм з управління соціокультурними інноваціями. Особливу увагу приділено тому, як медіа можуть слугувати інструментом для створення нових культурних форм, адаптованих до сучасних викликів глобалізації.

Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому аналізі ролі штучного інтелекту, доповненої реальності та блокчейн-технологій у розвитку соціокультурних інновацій. Також важливим напрямом є дослідження впливу соціальних медіа на збереження національної ідентичності та розвиток культурного діалогу в постконфліктних суспільствах. Подальші дослідження можуть бути присвячені механізмам моніторингу ефективності впроваджених інновацій для забезпечення сталого культурного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Байда І. Трансформація споживання медіа в цифровій культурі: крос-культурний аналіз. *Культурологічний альманах*. 2024. № 2. С. 324–328. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.2.39> (дата звернення: 26.09.2024).
2. Біленька І. Інформаційно-комерційний простір повсякденної культури. *Філософія спілкування: Філософія, Психологія, Соціальна комунікація*. 2015. № 8. С. 102–108. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/6052> (дата звернення: 22.09.2024)
3. Бриль М. Менеджер соціокультурної діяльності як суб'єкт інновацій. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Менеджмент соціокультурної діяльності*. 2018. № 1. С. 41–52. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7573.1.2018.143386> (дата звернення: 26.09.2024).
4. Грицайко А. Механізм управління соціокультурним потенціалом країни. *Підприємство та інновації*. 2019. № 10. С. 121–128. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/10.18> (дата звернення: 26.09.2024).
5. Максимовська Н. Менеджмент креативних технологій у соціокультурній сфері. *Культура України*. 2022. № 75. С. 30-35. URL: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.075.04> (дата звернення: 26.09.2024).
6. Нестерова М., Атнажева Л., Заможський А. Соціальні інновації та управління різноманіттям у співпраці університетів та громад. *Вища освіта України*. 2023. № 1. С. 47–53. URL: [https://doi.org/10.32782/pru-vou.2023.1\(88\).06](https://doi.org/10.32782/pru-vou.2023.1(88).06) (дата звернення: 26.09.2024).
7. Осадча Л. Культурна модернізація: типологія теоретико-методологічних програм. *Культурологічний альманах*. 2020. № 13. С. 78. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29586/Kulturolohichnyi-Almanakh13.pdf?sequence=1#page=78> (дата звернення: 22.09.2024)
8. Осевська Ю. Культурна спадщина як драйвер соціокультурного розвитку на сучасному етапі: ефективність регіональної моделі. *Культура і сучасність*. 2022. № 1. С. 99–105. URL: <https://www.cecol.com/search/article-detail?id=1062113> (дата звернення: 22.09.2024)
9. Пальчевич Г., Козинець Г. Структурні компоненти інтелектуального капіталу в умовах активізації технологічних інновацій та соціокультурних зрушень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 4.2. С. 98–105. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/602ed990-a1e2-45c9-8b27-2933022ef535> (дата звернення: 22.09.2024)
10. Програма розвитку ООН в Україні. Цілі сталого розвитку. 2015. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsilistaloho-rozvyutku> (дата звернення: 24.09.2024).
11. Шуст Н., Філик Н. Інновації в освіті: соціокультурний вимір. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 144–149. URL: <https://journals.urau.ua/visnyknakkim/article/download/166895/166281/0> (дата звернення: 22.09.2024)
12. Bhimani H., Mention A.-L., Barlatier P.-J. Social media and innovation: A systematic literature review and future research directions. *Technological Forecasting and Social Change*. 2019. Vol. 144. P. 251-269. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.10.007> (date of access: 26.09.2024).
13. Chirkov V. An introduction to the theory of sociocultural models. *Asian Journal of Social Psychology*. 2020. Vol. 23.2. P. 143–162. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ajsp.12381> (date of access: 22.09.2024)
14. Enciso P. Reframing history in sociocultural theories: Toward an expansive vision. In: *Reframing Sociocultural Research on Literacy*. Routledge, 2020. P. 49-74. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003064428-4/reframing-history-sociocultural-theories-toward-expansive-vision-patricia-enciso> (date of access: 22.09.2024)
15. HeForShe. *HeForShe*. 2024. URL: <https://www.heforshe.org/en> (дата звернення: 22.09.2024)
16. Lounsbury, M., Cornelissen, J., Granqvist, N., & Grodal, S. Culture, innovation and entrepreneurship / M. Lounsbury, J. Cornelissen, N. Granqvist, S. Grodal. *Organizational Hybridity and Cultural Change*. 2021. P. 1–24. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003121749-1>. (date of access: 22.09.2024)
17. Rayman-Bacchus L., Radavoi C. Advancing culture's role in sustainable development: social change through cultural policy. *International Journal of Cultural Policy*. 2020. Vol. 26.5. P.649–667. URL: <https://doi.org/10.1080/10286632.2019.1624735> (date of access: 22.09.2024)
18. Ridei N., Tytova N., Viktorova L., & Tsybmal S. The problem of public management of socio-cultural forms of organization in education, science, innovation: current problems and vectors of development. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 6(41). P. 418–426.
19. Rybkina S. Determining the role of education in management of the development of the socio-cultural environment. *Dnipro Academy of Continuing Education Herald. Series: Public Management and Administration*. 2024. Vol. 1 No. 1 (2024). P. 79–86. URL: <https://doi.org/10.54891/2786-698x-2024-1-11> (date of access: 27.09.2024).
20. Strashko I. V. Philosophical and educational orientation of itunes university as a possibility of satisfying individual needs for education. *Humanities Bulletin of Zaporizhzh State Engineering Academy*. 2016. No. 65. P. 76–83. URL: <https://doi.org/10.30839/2072-7941.2016.71177> (date of access: 24.09.2024).

REFERENCES

1. Baida I. (2024) Transformatsiia spozhyvannia media v tsyfrovii kulturi: kros-kulturnyi analiz [Transformation of media consumption in digital culture: cross-cultural analysis]. *Kulturolohichnyi almanakh*, 2, 324–328. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.2.39> (date of access: 26.09.2024). [in Ukrainian]
2. Bhimani H., Mention A.-L., & Barlatier P.-J. (2019) Social media and innovation: A systematic literature review and future research directions. *Technological Forecasting and Social Change*, 144, 251–269. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.10.007> (date of access: 26.09.2024).

3. Bilenka I. (2015) Informatsiino-komertsiiyni prostir povsiakdennoi kultury [Information-commercial space of everyday culture]. *Filosofia spilkuvannia: Filosofia, Psykholohiia, Sotsialna komunikatsiia*, 8, 102–108. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/6052> (date of access: 22.09.2024). [in Ukrainian]
4. Bryl M. (2018) Menedzher sotsiokulturnoi diialnosti yak subiekt innovatsii [Manager of socio-cultural activity as a subject of innovation]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Seria: Menedzhment sotsiokulturnoi diialnosti*, 1, 41–52. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7573.1.2018.143386> (date of access: 26.09.2024). [in Ukrainian]
5. Chirkov V. (2020) An introduction to the theory of sociocultural models. *Asian Journal of Social Psychology*, 23(2), 143–162. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ajsp.12381> (date of access: 22.09.2024).
6. Enciso P. (2020) Reframing history in sociocultural theories: Toward an expansive vision. In: *Reframing Sociocultural Research on Literacy*. Routledge, 49–74. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003064428-4/reframing-history-sociocultural-theories-toward-expansive-vision-patricia-enciso> (date of access: 22.09.2024).
7. HeForShe. (2024) HeForShe. URL: <https://www.heforshe.org/en> (date of access: 22.09.2024).
8. Hrytsaiko A. (2019) Mekhanizm upravlinnia sotsiokulturnym potentsialom krainy [Mechanism of managing the socio-cultural potential of the country]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, 10, 121–128. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/10.18> (date of access: 26.09.2024). [in Ukrainian]
9. Lounsbury, M., Cornelissen, J., Granqvist, N., & Grodal, S. (2021) Culture, innovation and entrepreneurship. In: *Organizational Hybridity and Cultural Change*, 1–24. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003121749-1> (date of access: 22.09.2024).
10. Maksymovska N. (2022) Menedzhment kreatyvnykh tekhnolohii u sotsiokulturnii sferi [Management of creative technologies in the socio-cultural sphere]. *Kultura Ukrainy*, 75, 30–35. URL: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.075.04> (date of access: 26.09.2024). [in Ukrainian]
11. Nesterova M., Atnazheva L., Zamozhskiy A. (2023) Sotsialni innovatsii ta upravlinnia riznomanittiam u spivpratsi universytetiv ta hromad [Social innovations and diversity management in university-community collaboration]. *Vyshcha osvita Ukrainy*, 1, 47–53. URL: [https://doi.org/10.32782/npu-vou.2023.1\(88\).06](https://doi.org/10.32782/npu-vou.2023.1(88).06) (date of access: 26.09.2024). [in Ukrainian]
12. Osadcha L. (2020) Kulturna modernizatsiia: typolohiia teoretyko-metodolohichnykh prohram [Cultural modernization: typology of theoretical and methodological programs]. *Kulturologichnyi almanakh*, 13, 78. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29586/Kulturologichnyi-Almanakh13.pdf?sequence=1#page=78> (date of access: 22.09.2024). [in Ukrainian]
13. Osevskaia Yu. (2022) Kulturna spadshchyna yak draiver sotsiokulturnoho rozvytku na suchasnomu etapi [Cultural heritage as a driver of socio-cultural development at the current stage: effectiveness of the regional model]. *Kultura i suchasnist*, 1, 99–105. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1062113> (date of access: 22.09.2024). [in Ukrainian]
14. Palchevych H., Kozynets H. (2019) Strukturni komponenty intelektualnoho kapitalu v umovakh aktyvizatsii tekhnolohichnykh innovatsii ta sotsiokulturnykh zrushen [Structural components of intellectual capital in the conditions of activation of technological innovations and socio-cultural shifts]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, 4.2, 98–105. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/602ed990-a1e2-45c9-8b27-2933022ef535> (date of access: 22.09.2024). [in Ukrainian]
15. Prohrama rozvytku OON v Ukraini. (2015) Tsili staloho rozvytku [Sustainable Development Goals]. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku> (date of access: 24.09.2024). [in Ukrainian]
16. Rayman-Bacchus L., Radavoi C. (2020) Advancing culture's role in sustainable development: social change through cultural policy. *International Journal of Cultural Policy*, 26(5), 649–667. URL: <https://doi.org/10.1080/10286632.2019.1624735> (date of access: 22.09.2024).
17. Ridei N., Tytova N., Viktorova L., & Tsymbal S. (2022) The problem of public management of socio-cultural forms of organization in education, science, innovation: current problems and vectors of development. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(41), 418–426. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251470> (date of access: 26.09.2024).
18. Rybkina S. (2024) Determining the role of education in management of the development of the socio-cultural environment. *Dnipro Academy of Continuing Education Herald. Series: Public Management and Administration*, 1(1), 79–86. URL: <https://doi.org/10.54891/2786-698x-2024-1-11> (date of access: 27.09.2024).
19. Shust N., Filik N. (2019) Innovatsii v osviti: sotsiokulturnyi vymir [Innovations in education: socio-cultural dimension]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriiv kultury i mystetstv*, 1, 144–149. URL: <https://journals.uran.ua/visnyk-nakkkim/article/download/166895/166281/0> (date of access: 22.09.2024). [in Ukrainian]
20. Strashko I. V. (2016) Philosophical and educational orientation of iTunes University as a possibility of satisfying individual needs for education. *Humanities Bulletin of Zaporizhzhie State Engineering Academy*, 65, 76–83. URL: <https://doi.org/10.30839/2072-7941.2016.71177> (date of access: 24.09.2024).